

СЕКЦІЯ 1. ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА ТА ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ

Березівська Л. Д.,

УДК 37.012

д-р пед. наук, професор,

член-кореспондент НАПН України,

директор Державної науково-педагогічної

бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського, м. Київ



Березівська Л. Д. О. Я. Савченко про діяльність Всеукраїнської асоціації Василя Сухомлинського щодо розвитку сухомлиністики в освітньо-науковому просторі. *Трансформація освіти в контексті процесів глобалізації*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Дніпро, 12 березня 2021 р). Дніпро : Міжнародний гуманітарний дослідницький центр, 2021. С. 7 – 8.

О. Я. САВЧЕНКО ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ АСОЦІАЦІЇ ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО ЩОДО РОЗВИТКУ СУХОМЛИНІСТИКИ В ОСВІТНЬО-НАУКОВОМУ ПРОСТОРИ

Із проголошенням незалежності України, розбудови національної системи освіти актуалізувалися ідеї видатного українського педагога-гуманіста, ученого В. О. Сухомлинського, набула розвитку сухомлиністика як новий напрям у педагогіці з вивчення його життя й творчого доробку. Провідну роль у цьому процесі протягом 30 років поспіль відіграє громадська організація “Всеукраїнська асоціація Василя Сухомлинського” (далі – Асоціація).

Історіографічне пізнання проблеми уможливило виявлення низки статей голови Асоціації – академіка Олександри Яківни Савченко (1991 – 2020), присвячених її історії та діяльності, розвитку сухомлиністики. Назву кілька з них: “Товариство послідовників ідей Василя Сухомлинського”, 1998; “Розвиток сухомлиністики за десять років (1993 – 2003)”, 2003; “Українська асоціація Василя Сухомлинського”, 2003; “Здобутки “року В.О. Сухомлинського” в Україні та за її межами”, 2004; “Рік В.О. Сухомлинського в Україні: пошуки і напрями досліджень сухомлиністики”, 2004; “Вивчаємо спадщину В.О. Сухомлинського”, 2005 та ін. [6; 5; 7; 3; 4; 2]. Певною мірою ми порушували окреслену тему (Л. Д. Березівська, 2012) [1].

О. Я. Савченко в одній зі статей зазначала, що Асоціація була заснована “як добровільна громадська організація, покликана досліджувати, поширювати і впроваджувати в життя творчу спадщину вченого, а також передовий педагогічний досвід, сприяти підготовці й підвищенню кваліфікації вчителів, педагогічному просвітництву батьків” [6, с. 1]. Громадська організація об’єднала науковців, викладачів, учителів, студентів.

У своїх працях учена схарактеризувала розвиток сухомлиністики в освітньо-науковому просторі України та за її межами, зокрема зміст, здобутки й значення діяльності Асоціації. Особливо вона акцентувала увагу на організаційних засадах, процесі та результатах проведення щорічних Всеукраїнських і Міжнародних педагогічних читань “Василь Сухомлинський у діалозі з сучасністю”. Дослідниця відзначала вагому роль педагогічних читань, які дають змогу щороку “обмінятися думками, міркуваннями з різних проблем сучасної освіти, зіставити різні точки

зору на її розвиток, здійснити порівняльний аналіз поглядів В. О. Сухомлинського в контексті світової педагогіки” [6, с. 4]; аналізувала тематику виступів учасників заходів, дискусійні проблеми. Олександра Яківна зосереджувала увагу на публікаціях праць педагога, збірників конференцій; проведенні всеукраїнських конкурсів студентських робіт; тематиці захищених дисертацій; упровадженні ідей В. О. Сухомлинського в практику сучасної школи; діяльності Павлиської середньої школи, установ і закладів, які носять ім'я видатного педагога тощо.

Учена наголошувала, що з кожним роком коло прихильників та послідовників видатного педагога зростає, а його ідеї об'єднують освітян і науковців з усього світу. На її думку, Асоціація стала “помітним чинником позитивного впливу на розвиток педагогічної науки і практики” [4, с. 4].

Завдяки подвижницькій діяльності О. Я. Савченко як голови Асоціації творчі задуми педагога-гуманіста В. О. Сухомлинського, нереалізовані в загальнодержавних масштабах за радянської доби, набули нового звучання в незалежній Україні та за її межами, згуртували навколо себе не одне покоління дослідників, стали доступними широким колам громадськості. Така плідна робота Олександри Яківни сприяла впровадженню гуманістичних ідей В. О. Сухомлинського в практику сучасної української школи.

Отже, багаторічна й багатомірна діяльність Асоціації, а саме: організація щорічних Міжнародних і Всеукраїнських педагогічних читань із різних актуальних проблем освіти, виступи О.Я. Савченко на різноманітних заходах, її численні ґрунтовні статті, присвячені педагогічній та літературній спадщині В. О. Сухомлинського, є вагомим внеском у розвиток сухомліністики. Праці вченої являють собою цінне джерело для дослідження діяльності Всеукраїнської асоціації Василя Сухомлинського. Олександра Яківна висловила сподівання, що “... і надалі сухомліністи творчо і натхненно вивчатимуть та поширюватимуть ідеї Великого гуманіста, упроваджуючи в освітній простір педагогіку “школи радості” В. О. Сухомлинського” [3, с. 2]. Ми намагатимемося реалізовувати задуми О. Я. Савченко щодо розвитку сухомліністики в освітньо-науковому просторі України, про що йтиметься в подальших публікаціях.

Список використаних джерел

1. Березівська Л. Д. Внесок О. Я. Савченко в розвиток історико-педагогічної науки України. *Науковий простір академіка Олександри Савченко*. Київ, 2012. С. 253 – 257.
2. Савченко О. Я. Вивчаємо спадщину В. О. Сухомлинського. *Рідна школа*. 2005. № 12. С. 11 – 12.
3. Савченко О. Я. Здобутки “року В. О. Сухомлинського” в Україні та за її межами. *Початкова школа*. 2004. № 11. С. 1 – 2.
4. Савченко О. Я. Рік В. О. Сухомлинського в Україні: пошуки і напрями досліджень сухомліністики. *Рідна школа*. 2004. № 12. С. 3 – 4.
5. Савченко О. Я. Розвиток сухомліністики за десять років (1993 – 2003). *Педагогічна газета*. 2003. Жовтень. (№ 10). С. 2 – 3.
6. Савченко О. Я. Товариство послідовників ідей Василя Сухомлинського. *Початкова школа*. 1998. № 9. С.1 – 4.
7. Савченко О. Я. Українська асоціація Василя Сухомлинського. *Освіта України*. 2003. 23 вересня. (№ 72). С. 5.